
Prof. RNDr. Jan Trlifaj, CSc.

Na anketní otázky odpovídá Prof. RNDr. Jan Trlifaj, CSc.

Mohl byste nám prozradit, jaké povolání jste si představoval, že budete vykonávat, když jste chodil do základní školy a co nakonec rozhodlo o Vaší volbě?

Matematika mne bavila už na základní škole. Měl jsem to štěstí, že jsem chodil do jedné z prvních ZŠ s experimentální výukou matematiky u nás, na Lyčkově náměstí v Praze (tento experiment byl ovšem po roce 1968 brzy ukončen). Na gymnáziu jsem uvažoval i o studiu fyziky (můj otec byl známým jaderným fyzikem), nakonec jsem si vybral matematiku na MFF UK. Na výběr algebry jako mojí užší specializace měl vliv studentský seminář vedený na MFF UK docenty Hedrlínem a Goralčíkem. Z politických důvodů jsem se ale matematice mohl plně věnovat až po roce 1989, v letech 1981-90 jsem pracoval jako programátor.

Vybavíte si okamžik, kdy Vám vědecká činnost přinesla největší radost?

Největší profesionální radostí matematika je vyřešení některého významného problému jeho specializace. Řešení obvykle zajímá řadu kolegů, zvláště pokud si už sami na problému „vylámali zuby“. Bývá publikováno v kvalitním časopise, a také otevírá dveře do světa, přináší pozvání k plenárním přednáškám a spolupráci. To se mi poštěstilo několikrát, největší radost jsem měl ale poprvé, když jsem v roce 1992 vyřešil jeden z problémů padovské algebraické školy, se kterou od té doby úzce spolupracuji.

Za posledních dvacet let se věda hodně změnila. Jaký vývoj předpokládáte ve Vašem oboru v následujících deseti letech?

Matematika je dnes velmi rozsáhlou oblastí jak co do výsledků, tak co do používaných metod a aplikací. Stejně jako jsme během dvacátého století byli svědky soumraku různých ideologií, je také ve vědě ideologický přístup (v širším slova smyslu absolutní preference jedné metody, jednoho proudu, jednoho způsobu výuky apod.) překonán. Špičkové výsledky současné matematiky kombinují různé metody a vyžadují hlubokou znalost několika specializací. To bude podle mého názoru charakteristickým rysem kvalitní matematiky i v následujícím desetiletí.

Ve svém projevu u příležitosti jmenování profesorů v říjnu 2008 ministr školství zmínil: "Akademický svět bývá někdy stereotypně vnímán jako centrum potenciálního odporu vůči stávajícímu společenskému uspořádání". Jaké kroky byste doporučil budoucímu ministrovi školství?

V českém akademickém světě jsem se pohyboval jako student do roku 1981, a od roku 1990 jako pedagog, ale nikdy jsem neměl dojem, že jde o nějaké centrum potenciálního odporu. Naprostá většina studentů a zaměstnanců UK byla a je velmi konformní. Pozitivní výjimkou bylo krátké období roku 1989, kdy aktivní odpor studentů u nás přispěl k pádu komunismu. V historii byly ale i negativní výjimky, například rozdělení Karlo-Ferdinandovy univerzity na českou a německou část, které především ochudilo českou univerzitu o kvalitní profesory a německou o kvalitní studenty. A tak dnes nenese prestižní fyzikální přednáška na MFF UK jméno profesora Alberta Einsteina (který působil na německé univerzitě), ale profesora Čeňka Strouhala.

Budoucímu ministrovi školství bych doporučil, aby nepodléhal těm tlakům, jejichž cílem je nastolit či zakonzervovat provinciální poměry, a naopak podporoval ty, které vedou náš akademický svět na solidní evropskou nebo dokonce světovou úroveň.